

Iran's Cultural Links with East Asia: Rereading the Kushnameh and Shahnameh in Iranian, South Korean, Chinese, and Japanese Television and Media Programs

Zahra Hajiahmadi ¹

Drama expert and master's degree in radio editing and production, Ph.D. Student, in media management, Faculty of Management University of Tehran, Iran

Received: 2025/03/02 | Accepted: 2025/04/06

Abstract

The study examines Iran's cultural links with East Asia (South Korea, China and Japan) by re-reading Persian epics of Kushnameh and Shahnameh in the television and media programs of these countries. The main issue is the identification of the historical and cultural effects of the Silk Road exchanges on the themes of these epics in the East Asian media, given the Kusadnameh (Korea) and China, and the shared themes of the Shahnameh, the Qualitative Research Method with the Content Analysis approach and the study of the case. Is. The findings show that the themes of travel, the fight against oppression and heroism in these works are in line with the Asian narratives. Also, the story of the historical marriage of the Iranian and Korean prince in the sixth century AH has been prominent as a cultural bridge. The results show the high capacity of cultural diplomacy through media cooperation.

Keywords: Kushnameh, Shahnameh, media, East Asia, cultural diplomacy.

1. E-mail: zahrahajiahmadi@ut.ac.ir

پیوندهای فرهنگی ایران با شرق آسیا: بازخوانی کوش نامه و شاهنامه در برنامه‌های تلویزیونی و رسانه‌ای ایران، کره جنوبی، چین و ژاپن

زهرا حاجی احمدی^۱

کارشناس نمایش و کارشناسی ارشد سردبیری و تهیه‌کنندگی رادیو، دانشجوی دکترا مدیریت رسانه
دانشگاه تهران، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۱۲ | تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۱۸

چکیده

این پژوهش به بررسی پیوندهای فرهنگی ایران با شرق آسیا (کره جنوبی، چین و ژاپن) از طریق بازخوانی حماسه‌های پارسی کوش نامه و شاهنامه در برنامه‌های تلویزیونی و رسانه‌ای این کشورها می‌پردازد. مسئله اصلی، شناسایی تأثیرات تاریخی و فرهنگی تبادلات جاده ابریشم بر بازتاب مضامین این حماسه‌ها در رسانه‌های (سریال‌های کره‌ای) شرق آسیاست، با توجه به اشاره کوش نامه به شیلا (کره باستان) و چین و مضامین مشترک با شاهنامه، روش تحقیق کیفی با رویکرد تحلیل محتوایی و مطالعه موردی به کار گرفته شده و شامل بررسی متون حماسی، تحلیل برخی سریال‌های تاریخی کره‌ای و نمونه‌های رسانه‌ای پخش شده در ایران، انیمه‌های ژاپنی مرتبط و فیلم‌های چینی است. یافته‌ها نشان می‌دهند که مضامین سفر، مبارزه با ستم و قهرمان‌پروری در این آثار با روایت‌های شرق آسیایی هم‌راستا هستند. همچنین داستان ازدواج تاریخی شاهزاده ایرانی و کره‌ای در قرن ششم هجری به عنوان یک پل فرهنگی برجسته شده است. نتایج، ظرفیت بالای دیپلماسی فرهنگی از طریق همکاری رسانه‌ای را نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی

کوش نامه، شاهنامه، رسانه، شرق آسیا، دیپلماسی فرهنگی.

1. E-mail: alisalvador3060@gmail.com

مقدمه

در دنیای امروز، روابط فرهنگی و رسانه‌ای میان کشورها نقش برجسته‌ای در دیپلماسی و تقویت هویت ملی ایفا می‌کنند. ایران به عنوان یکی از تمدن‌های کهن، میراث فرهنگی غنی دارد که تأثیرات آن در کشورهای منطقه و به‌ویژه شرق آسیا قابل مشاهده است. (شیخ الاسلامی و عطازاده، ۱۴۰۱، ۳۵) شاهنامه فردوسی و کوش‌نامه، دو اثر داستانی و فرهنگی مهم، در حوزه‌های مختلف فرهنگی و نمادین، نقش واسطه‌گری فرهنگی میان ایران و شرق آسیا داشته‌اند. کوش‌نامه، اثر ایرانشاه بن ابی‌الخیر در قرن ششم هجری و شاهنامه، اثر جاودانه‌ی ابوالقاسم فردوسی، دو حماسه‌ی پارسی هستند که با روایت داستان‌های قهرمانانه، به تعاملات فرهنگی ایران با شرق آسیا، از جمله شیلا (پادشاهی باستانی کره) و چین، اشاره دارند. از سوی دیگر، رسانه‌های شرق آسیا، از جمله سریال‌های کره‌ای مانند "Hwarang" (2016) و "Empress Ki" (2013-2014)، انیمه‌های ژاپنی مانند "شاهزاده مونونوکه" (۱۹۹۷) و فیلم‌های چینی، بستری برای تبدیل بازتاب این پیوندها به ابزاری برای بازنمایی فرهنگ کره فراهم کرده‌اند. (Church, 2018, 7) این پژوهش با تمرکز بر بازخوانی این حماسه‌ها در رسانه‌های شرق آسیا و بررسی داستان ازدواج تاریخی شاهزاده ایرانی و کره‌ای در قرن ششم هجری، به دنبال کشف پیوندهای عمیق فرهنگی میان دو ملت ایران و این منطقه است. هدف، تحلیل این تعاملات و ارائه پیشنهادهایی برای تقویت دیپلماسی فرهنگی از طریق رسانه است.

روش تحقیق

این مطالعه از روش کیفی با رویکرد تحلیل محتوایی استفاده می‌کند. داده‌ها از متون کوش‌نامه و شاهنامه، سریال‌های کره‌ای ("Hwarang"، "Empress Ki"، و "جواهری در قصر")، انیمه‌های ژاپنی ("شاهزاده مونونوکه"، "همسایه من توتورو") و اسناد تاریخی مرتبط با ازدواج شاهزاده ایرانی و کره‌ای گردآوری شده‌اند. گردآوری داده‌ها شامل مطالعه متون اصلی، تماشای سریال‌ها و انیمه‌ها و تحلیل بصری و روایی آن‌ها بوده است. ابزار تحلیل شامل کدگذاری مضامین (مانند سفر، مبارزه و قهرمان‌پروری) و مقایسه تطبیقی است. مطالعه موردی ازدواج تاریخی و بررسی نمونه‌های رسانه‌ای پخش شده در ایران،

کره، چین و ژاپن نیز به‌عنوان مکمل استفاده شده است.

یافته‌ها

- **شباهت‌های روایی:** تحلیل محتوایی نشان داد که کوش‌نامه با روایت کوش پیل‌دندان در شیلا و چین (ابی‌الخیر، ۱۴۰۳، ص ۶۰) و شاهنامه با داستان رستم و سهراب (فردوسی، ۱۴۰۲، ص ۲۰۰) مضامین مشترکی دارند. سریال کره‌ای "Hwarang"، که جنگجویان شیلا را به تصویر می‌کشد، مضمون مبارزه با ستم را بازتاب می‌دهد و "Empress Ki" روابط دیپلماتیک تاریخی را نشان می‌دهد. (Ju, 2019:150) انیمه ژاپنی "شاهزاده مونونوکه" (۱۹۹۷) نیز با نمایش مبارزه برای حفاظت از طبیعت، شباهت‌هایی با مضامین حماسی شاهنامه دارد.

- **تأثیر تاریخی:** داستان ازدواج شاهزاده ایرانی و کره‌ای در قرن ششم هجری، که در تبادلات طاهریان و شیلا رخ داده، زمینه‌ای برای روایت‌های عاشقانه در سریال‌ها فراهم کرده است (حاجی‌رحیمی و دیگران، ۱۴۰۰، ص ۴۶).

- **بازتاب رسانه‌ای:** پخش "جواهری در قصر" در ایران (۱۳۸۵) و برنامه‌هایی مانند هفته فرهنگی ایران و کره (۱۳۹۵) (Isna.ir) این پیوندها را تقویت کرده‌اند. در شبکه‌های اجتماعی، ویدئوهای اینستاگرام و آپارات از "Hwarang" توسط طرفداران ایرانی منتشر شده است. انیمه ژاپنی "همسایه من توتورو" (۱۹۸۸) در چین اکران شده و بیش از ۲۶ میلیون دلار فروش داشته، که نشان‌دهنده پذیرش فرهنگ ژاپنی در چین است. همچنین، سریال چینی "سه بدن" (۲۰۲۳) با الهام از رمان علمی-تخیلی، به مضامین جهانی مانند مبارزه برای بقا پرداخته که با مضامین حماسی پارسی هم‌خوانی دارد.

- **تحلیل بصری:** طراحی کاراکترها و صحنه‌ها در "Hwarang" شباهت‌هایی با تصاویر حماسی پارسی دارد، که می‌تواند نتیجه تبادلات تاریخی باشد. (منبع پیشین)

▪ حال جهت آشنایی بیشتر با موارد مطالعاتی انتخابی این مقاله، به شرح داستانی آن‌ها می‌پردازیم:

◀ داستان سریال کره‌ای هوارنگ: (جوانان جنگجوی شاعر / 화랑)

سریال هوارنگ محصول کره جنوبی در سال ۲۰۱۶ است که توسط یون سونگ شیک کارگردانی شده. از بازیگرانی که در این سریال کمدی و درام به ایفای نقش پرداخته‌اند می‌توان پارک سو جون، گو آرا، پارک هیونگ سیک، چوی مین هو، کیم جی سو، یو جی میونگ و چوی وون یانگ را نام برد. (Filimo.com)

جیسو بعد از فوت شاه قدرت را در پادشاهی سیلا را بر عهده می‌گیرد و سعی می‌کند پسرش را از دست قاتلین و کسانی که در فکر قدرت هستند نجات دهد. در این بین جیسو سعی می‌کند تعدادی از جوانان نخبه دور هم جمع کند و گروهی به نام هوارنگ (Lazore, 2014, 6) تشکیل دهند که شاید آنها خودشان آگاه نباشد که قدرت کشور در آینده از این گروه خارج می‌شود...

◀ داستان سریال کره‌ای کی هوانگ هو: (ملکه کی / 기황후)

سریال ملکه کی محصول کره جنوبی در سال ۲۰۱۳ است که توسط هان هی و سونگ لی هان کارگردانی شده. از بازیگرانی که در این سریال اکشن و درام به ایفای نقش پرداخته‌اند می‌توان ها جی وون، هان هیه رین، جوو جین مو، جی چانگ ووک، بئکک جین هی و جیان گوک هوآن را نام برد. این فیلم محصول کشور کره و در ژانر اکشن و ماجراجویی می‌باشد که یک موفقیت داخلی و خارجی بود، جایزه‌ی پرنده طلایی را برای سریال درام در نهمین جشنواره‌ی بین‌المللی درامای سئول دریافت کرد. ها جی وون همچنین جایزه‌ی بزرگ جوایز درامای ام‌بی‌سی را برای اجرای خود دریافت کرد. (Filimo.com)

یک دختر جنگجوی متولد کره باید در دربار یوان مغول خدمتگزار می‌شد اما موفق می‌شود موقعیت خود را بالا بکشد و در سرزمین دیگری به سلطنت برسد...

◀ داستان سریال کره‌ای ته جنگ کیئم: (یانگوم / 대장금)

سریال یانگوم محصول کره جنوبی در سال ۲۰۰۳ است که توسط لی بیونگ هون ساخته شده. از بازیگرانی که در این سریال تاریخی و درام به ایفای نقش پرداخته‌اند می‌توان لی یونگ ئه در نقش اصلی و جی جین هی را نام برد. (Filimo.com)

این مجموعه، داستان یک آشپز یتیم در آشپزخانه دربار را روایت می‌کند که اولین پزشک زن پادشاه می‌شود. در زمانی که زنان نفوذ کمی در جامعه دارند، او تلاش می‌کند اسرار آشپزی و پزشکی کره‌ای را بیاموزد تا خانواده پادشاه را از بیماری‌های مختلف درمان کند.

جواهری در قصر بر اساس داستان واقعی سو یانگوم، اولین پزشک زن خاندان سلطنتی سلسله چوسان است. این مجموعه، پشتکار یانگوم و فرهنگ سنتی کره، از جمله غذاهای دربار کره و طب سنتی را به تصویر می‌کشد...

۴ داستان انیمیشن ژاپنی همسایه من توتورو

انیمیشن همسایه من توتورو محصول ژاپن در سال ۱۹۸۸ است که توسط هایائو میازاکی، انیمیشن ساز بزرگ ژاپنی و تولید شده در استودیو جیبلی کارگردانی شده. داستان دو دختر بچه به همراه پدرشان است که به خانه‌ای در دهکده نقل مکان می‌کنند تا به مادر بیمارشان نزدیک‌تر باشند. آن‌ها در جنگل‌های نزدیک دهکده موجوداتی سحر آمیز به نام «توتو رو» را پیدا می‌کنند و خیلی زود با آن‌ها دوست می‌شوند... (Filimo.com)

۴ داستان انیمیشن ژاپنی شاهزاده مونونوکه

انیمه شاهزاده مونونوکه (۱۹۹۷) اثری حماسی خیال‌پردازی به کارگردانی و نویسندگی هایائو میازاکی است. این انیمه محصول استودیو جیبلی است و موسیقی شنیدنی آن کاری از آهنگساز بزرگ، جو هیسایشی است. انیمه شاهزاده مونونوکه در سال انتشارش تبدیل به پرفروش‌ترین فیلم شد. میازاکی برای این اثر نامزد دریافت جایزه آنی (جایزه آمریکایی برای بهترین انیمیشن) شد.

در دوران باستان بسیاری از سرزمین‌ها را جنگل‌های وسیعی پوشانده بود. جایی که از سال‌های دور اقامتگاه ارواح خدایان بود. در آن زمان انسان و دیو در کنار هم زندگی می‌کردند. بسیاری از جنگل‌های وسیع نابود شدند. جنگل‌هایی که باقی ماندند به وسیله دیوهای غول‌پیکری محافظت می‌شدند که با تمام وجود به روح بزرگ جنگل وفادار بودند و این آغازی برای وجود خدایان و اهریمنان شد. انیمه شاهزاده مونونوکه با این جملات شروع می‌شود. سپس یک گراز حراسان را می‌بینیم که به سمت دهکده امیسی هجوم

می‌برد. او دچار نفرین شده و اهریمنی است. در دهکده امیشی، آشتیکا، آخرین شاهزاده باقی‌مانده در روستا، مقابل گراز نفرین شده می‌ایستد و مانعش می‌شود؛ اما دستش با بدن گراز تماس پیدا می‌کند و نفرین، گریبان‌گیر آشتیکا می‌شود.

نفرین مثل ماری دور دست آشتیکا می‌پیچد و هربار که کینه یا خشم باعث برافروختگی او می‌شود، نفرین بیشتر بر او چیره می‌شود و از عمرش می‌کاهد. این نفرین اهریمنی ضمناً قدرتی عجیب به آشتیکا می‌دهد، قدرتی که اگر مهار نشود به دیگران آسیب جدی وارد می‌کند...

انیمه شاهزاده مونونوکه ترکیبی از زیبایی و تخیل است. تصاویر این انیمه تا حدود زیادی با دست طراحی و کشیده شده و کمتر از نرم‌افزارهای دیجیتالی برای تهیه مناظر آن استفاده شده است. انیماتورهای استودیو جیبلی نقاشی‌هایی جادویی را برای مخاطب به نمایش می‌گذارند. توانمندی این انیماتورها در طراحی مناظری ملموس همیشه ستودنی بوده. این نقاشی‌ها را می‌شود در سبک لومینیسیم دسته‌بندی کرد. لومینیسیم سبکی است که توجه و تمرکز بر مناظر طبیعی است و چشم‌انداز را با لحاظ کردن دقیق جزئیات پرتوهای نور، رنگ‌های شفاف و ملایم و محو شده طراحی می‌کنند. انیمه شاهزاده مونونوکه روایتی از نگرش ویتالیسم (حیات گرایی) است. این داستان به ما آموزش می‌دهد که برای حیات باید تلاش کرد. هر آنچه برای تقویت حیات در دنیاست شایسته حمایت و تلاش برای بقاست. همانطور که آشتیکا مبارزه کرد تا حیات روح جنگل را حفظ کند و سعی داشت نفرتش را کنترل کند تا حیات خودش عمر بیشتری داشته باشد. (Filimo.com)

◀ داستان شاهنامه

شاهنامه حماسه‌ای منظوم، بر حسب دست‌نوشته‌های موجود دربرگیرنده نزدیک به ۵۰۰۰۰ تا ۶۱۰۰۰ بیت و یکی از بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین سروده‌های حماسی جهان، اثر ابوالقاسم فردوسی است که سرایش آن دستاورد دست کم، سی سال کار پیوسته‌ی این سخن‌سرای ایرانی است. موضوع این اثر، اسطوره‌ها و تاریخ ایران از آغاز تا حمله‌ی اعراب به ایران در سده‌ی هفتم میلادی است که در چهار دودمان پادشاهی پیشدادیان، کیانیان، اشکانیان و ساسانیان گنجانده می‌شود. شاهنامه از سه بخش اسطوره‌ای، پهلوانی و تاریخی،

تشکیل و بر وزن «فَعُولُنْ فَعُولُنْ فَعُولُنْ فَعْلٌ»، در بحرِ متقاربِ مَثَمِنِ محذوف، نگاشته شده است.

یکی از بن‌مایه‌های مهمی که فردوسی برای سرودن شاهنامه از آن استفاده کرد، شاهنامه‌ی ابومنصوری بود. فردوسی هنگامی شاهنامه را سرود که زبان پارسی دچار آشفتنگی بود، و او از ماندگار شدن این آشفتنگی و افزونی آن جلوگیری کرد. فردوسی در سرودن شاهنامه بیشتر از پارسی سره بهره برده و شمار واژه‌های عربی در شاهنامه تنها حدود ۷۲۶ تا است. شاهنامه نفوذ بسیاری در جهت‌گیری فرهنگ فارسی و نیز بازتاب‌های شکوه‌مندی در ادبیات جهان داشته است (نظرزاده، ۱۳۹۷، ۴۵) و شاعرانی مانند گوته و ویکتور هوگو از آن به نیکی یاد کرده‌اند و بزرگ‌ترین کتاب به زبان پارسی است که در همه جای جهان مورد توجه قرار گرفته و به بسیاری از زبان‌های زنده‌ی جهان نیز ترجمه شده است.

فردوسی در شاهنامه تلاش کرده است تا تاریخ و فرهنگ ایران را از دوران اساطیری تا زمان حمله‌ی اعراب به ایران، به تصویر بکشد. او با استفاده از زبان شعر و با بهره‌گیری از داستان‌های حماسی، قهرمانان و پادشاهان ایران را به تصویر کشیده و ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی ایرانیان را به نسل‌های بعدی منتقل کرده است. شاهنامه فردوسی شامل سه بخش اصلی است: بخش اساطیری، بخش پهلوانی و بخش تاریخی.

بخش اساطیری شاهنامه فردوسی به داستان‌های مربوط به آفرینش جهان و انسان، نبردهای خدایان و دیوان و داستان‌های مربوط به نخستین پادشاهان و قهرمانان اسطوره‌ای می‌پردازد. (سیدی، بی‌تا) یکی از معروف‌ترین داستان‌های این بخش، داستان کیومرث، بنیان‌گذار و اولین پادشاه جهان و ایران است. کیومرث به‌عنوان نخستین پادشاه، نماد آغاز تمدن و فرهنگ انسانی است. در این بخش همچنین داستان‌های مربوط به جمشید، ضحاک و فریدون نیز آمده است. هر کدام از این داستان‌ها، دارای پیام‌های اخلاقی و فرهنگی عمیقی هستند که هر خواننده‌ای را جذب خود می‌کنند.

بخش پهلوانی شاهنامه فردوسی به داستان‌های مربوط به قهرمانان و پهلوانان ایرانی می‌پردازد. یکی از معروف‌ترین قهرمانان این بخش، رستم، پهلوان بزرگ سیستان است. داستان‌های رستم و سهراب و رستم و اسفندیار، از جمله داستان‌های معروف این بخش

هستند که توجه بسیاری را به خود جلب کرده‌اند. ماجراهای این بخش از شاهنامه، حتی در کتب درسی نیز به کرات آورده شده است. رستم به عنوان نماد شجاعت، وفاداری و قدرت در فرهنگ ایرانی شناخته می‌شود و داستان‌های او همواره مورد توجه و علاقه‌ی مردم ایران بوده است. در این بخش همچنین داستان‌های مربوط به دیگر پهلوانان ایرانی مانند زال، گرشاسپ و بیژن نیز آمده است.

بخش تاریخی شاهنامه فردوسی به تاریخ پادشاهان ایران از دوران هخامنشیان تا زمان حمله‌ی اعراب به ایران می‌پردازد. در این بخش، ابوالقاسم فردوسی با استفاده از منابع تاریخی و روایات شفاهی، تاریخ پادشاهان ایران را به تصویر کشیده است. یکی از معروف‌ترین داستان‌های این بخش، داستان اسکندر مقدونی و نبردهای او با پادشاهان ایرانی است. فردوسی در این بخش تلاش کرده تا تاریخ ایران را به شکلی حماسی و با استفاده از زبان شعر به تصویر بکشد و ارزش‌های فرهنگی و تاریخی ایران را به نسل‌های بعدی منتقل کند.

زبان و سبک شعری شاهنامه فردوسی، یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی آن است. فردوسی با استفاده از زبان فارسی دری و با بهره‌گیری از وزن و قافیه، اشعاری زیبا و روان خلق کرده است که خواننده را مجذوب خود می‌کند. زبان شاهنامه ساده و درعین حال پر از تصاویر زیبا و استعاره‌های شاعرانه است که به خواننده امکان می‌دهند تا به دنیای داستان‌ها و شخصیت‌های آن نزدیک شود و با آن‌ها همذات‌پنداری کند. (Ketabrah.ir)

۴ داستان کوش‌نامه

کوش‌نامه یک منظومه حماسی به زبان فارسی، شامل ۱۰۱۲۹ بیت در بحر متقارب مثنی محذوف، با محوریت زندگانی «کوش پیل‌دندان»، برادرزاده ضحاک است. این منظومه را ایرانشاه بن ابی‌الخیر در بین سال‌های ۵۰۰ تا ۵۰۴ ه.ق سرود و آن را به محمد بن ملک‌شاه سلجوقی تقدیم نمود. کهن‌ترین گواهی شناخته‌شده از کوش‌نامه، نوشته‌های مجمل‌التواریخ و القصص است. در این کتاب از کوش‌نامه با نام‌های «قصه کوش پیل‌دندان» و «اخبار کوش پیل‌دندان» یاد شده است. در کوش‌نامه داستان ازدواج شاهزاده‌ی ایرانی و کره‌ای بیان شده است. در منظومه‌ی حماسی به نام «کوش‌نامه» که در قرن ششم

هجری به رشته تحریر درآمده است، داستان سفر یکی از شخصیت‌های اسطوره‌ای ایران باستان به سرزمین «شیلا» و ازدواجش با دختر حاکم آن کشور روایت شده است. "کوش‌نامه" منظومه‌ای حماسی در سبک و سیاق شاهنامه است که شخصی به نام ایرانشاه بن‌ابی‌الخیر آن را در قرن ششم هجری تالیف کرده است. داستان این منظومه در زمان حکومت ضحاک اتفاق می‌افتد و روایتی از دشمنی خاندان جمشید با خاندان ضحاک است. یکی از قهرمانان این حماسه شخصی به نام آبتین از خاندان جمشید است که در دوره‌ای از زندگی خود، برای فرار از دست سپاه ضحاک به چین و از آنجا به «بسیلا» یا «شیلا» می‌رود. شیلا نام یکی از سه پادشاهی باستانی کره است که در کنار گوگوریو و بکجه در سرزمین امروزی کره حکومت می‌کردند. آبتین در آن سرزمین دلباخته دختر پادشاه شیلا؛ دختری به نام «فرانگ» یا «فرانک» می‌شود و نهایتاً با او ازدواج می‌کند و حاصل این ازدواج پسری است به نام فریدون؛ همان پهلوانی که نهایتاً ضحاک را شکست می‌دهد و او را دربند می‌کند. (Matini, 2004) کوش‌نامه تنها کتاب حماسی فارسی است که به تفصیل به روابط ایرانیان با حکومت‌های باستانی کره پرداخته و مادر فریدون را نیز از اهالی سیلا دانسته است.

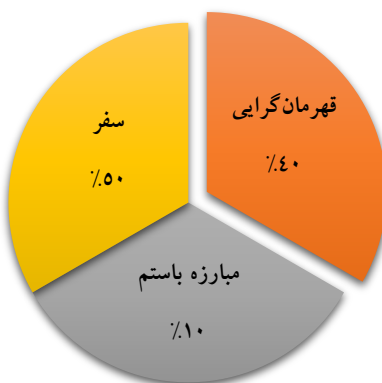
جدول ۱: مقایسه مضامین کوش‌نامه، شاهنامه و رسانه‌های شرق آسیا

مضمون	کوش‌نامه	شاهنامه	"Empress" Ki (کره)	"Hwarang" (کره)	"شاهزاده" مونونوکه (ژاپن)
قهرمان‌پروری	کوش پیل‌دندان	رستم	کی امپراتور	جنگجویان شیلا	آشیتاکا
سفر	به شیلا و چین	به مازندران	سفر به چین	سفرهای حماسی	سفر به جنگل
مبارزه با ستم	علیه ضحاک	علیه دیوان	علیه رقیبان	علیه دشمنان شیلا	علیه تخریب طبیعت

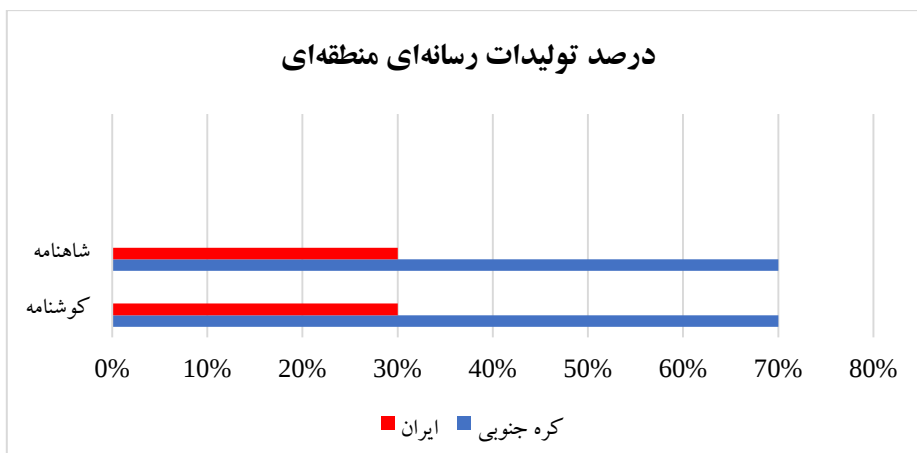
جدول ۲: مقایسه مضامین منطقه‌ای کشورها

ژاپن	چین	کره جنوبی	ایران	مضمون
انیمه‌های ماجراجویی مانند ناروتو	افسانه‌های جاده ابریشم	سریال‌های تاریخی مانند هوارنگ	داستان‌های رستم و سهراب در شاهنامه	سفر و ماجراجویی
مبارزه با شر در انیمه‌ها	عدالت در سریال‌های ووشیا	مقاومت در برابر اشغال در درام‌ها	عدالت خواهی در شاهنامه	مبارزه با ستم
سامورایی‌ها در انیمه‌ها	قهرمانان تاریخی مانند یوئه فی	هوارنگ به عنوان جنگجویان	رستم به عنوان قهرمان ملی	قهرمان گرایی
خانواده در انیمه‌های ژاپنی	خانواده در سریال‌های تاریخی	روابط خانوادگی در درام‌های کره‌ای	پیوندهای خانوادگی در کوش‌نامه	روابط خانوادگی

شکل ۱: توزیع مضامین مختلف در در سریال‌ها و انیمه‌های شرق آسیا

۴۰٪ برنامه‌های تاریخی در کره جنوبی به مضامین قهرمان گرایی پرداخته‌اند، در حالی که انیمه‌های ژاپنی ۵۰٪ بر مضامین سفر و ماجراجویی تمرکز دارند. در این بین مبارزه با ستم نیز در این تولیدات به طور تقریباً همیشگی ۱۰٪ آثار را شامل می‌شود.

نمودار ۱: درصد تولیدات رسانه‌ای کوش‌نامه و شاهنامه در ایران و کره جنوبی

همانطور که شاهدیم، متأسفانه در ایران آن هم با قدمت تاریخی وسیعی که داراست، کمتر آثار رسانه‌ای در باب کوشنامه تولید شده است. مگر در برخی رسانه‌ها و مکتوبات اینترنتی در شبکه‌های فضای مجازی که آن هم به لطف رسانه‌ها و تولیدات سوشال مدیای خارجی به طور خاص کاربران یوتیوب و شبکه‌های تلویزیونی کره جنوبی بوده است. این در حالی است که در مورد شاهنامه نیز ایران آن طور که باید عمل نکرده است و به تعداد انگشت شماری اثر حماسی در باب شاهنامه در ژانرهای مختلف تولید شده است. بیشترین اثر تولیدی با این مضمون را می‌توان در تولیدات مربوط به کودکان و نوجوانان مشاهده نمود.

۴ جاده ابریشم به عنوان بستر تبادل فرهنگی: (Kurin, 2002, 28)

جدول ۳: جاده ابریشم و تبادل فرهنگ (Xinjiang, 2022, 25)

منطقه	شواهد تاریخی	دوره تاریخی
ایران و کره	ازدواج شاهزاده ایرانی و کره‌ای	قرن ۶
چین	آثار هنری ساسانی در چین	قرن ۷-۸
ژاپن	متون پارسی در ژاپن	قرن ۹-۱۰
ایران و چین	تجارت ادویه و پارچه بین ایران و چین	قرن ۱۱-۱۲

■ ظرفیت دیپلماسی فرهنگی از طریق رسانه‌ها؛ (Hall, 1997) می‌تواند شامل پیشنهادهایی جهت همکاری‌های رسانه‌ای بین ایران و کشورهای شرق آسیا باشد.

(Lawrence Neuman, 2014, 98)

- تولید مشترک سریال‌ها و انیمیشن‌ها:

بررسی امکان تولید محتواهای مشترک که مضامین کوش‌نامه و شاهنامه را با فرهنگ شرق آسیا تلفیق کند.

- جشنواره‌های فرهنگی:

پیشنهاد برگزاری جشنواره‌های فیلم و انیمیشن با تمرکز با تبادلات فرهنگی جاده ابریشم.

- پلتفرم‌های دیجیتال:

استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال برای معرفی کوش‌نامه و شاهنامه به مخاطبان شرق آسیا.

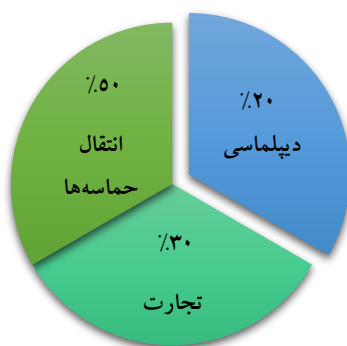
جدول ۴: گاه‌شمار تبادلات فرهنگی (فوجی، ۱۳۸۳، ۱۳)

منطقه	رویداد فرهنگی	سال / دوره
ایران و کره	ازدواج شاهزاده ایرانی و کره‌ای	قرن ششم
چین	ورود هنر ساسانی به چین	قرن هشتم
ژاپن	ترجمه شاهنامه به ژاپنی	قرن بیستم

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان می‌دهند که کوش‌نامه و شاهنامه، با ریشه در تبادلات جاده ابریشم، در رسانه‌های شرق آسیا (کره‌ای) بازتاب یافته‌اند. این بازتاب‌ها، از طریق مضامین حماسی و دیپلماسی فرهنگی (مانند ازدواج شاهزاده‌ها)، به هویت مشترک فرهنگی (پهلوان، ۱۳۷۸، ۳۷) اشاره دارند. که خود نفوذ صنایع فرهنگی و خلاق شرق آسیا را به رخ می‌کشد. یوسفی، ۱۴۰۲، ۷۵) همچنین نفوذ سریال‌های کره‌ای و انیمه‌های ژاپنی در ایران و علاقه چین و ژاپن به حماسه‌های ایرانی، ظرفیت همکاری رسانه‌ای را برجسته می‌کند.

شکل ۲: تأثیر فرهنگی جاده ابریشم

▪ بر اساس تحلیل محتوا، تم‌های زیر در روایت‌های رسانه‌ای و منطقه‌ای مشهود است:

جدول ۵: تم‌های مشترک در روایت‌های رسانه‌ای

تم	توصیف	نمونه‌های رسانه‌ای
نمادهای شاهنامه	اسطوره‌ها، شخصیت‌ها و مفاهیم ایرانی	تصاویر ایرانی در برنامه‌های تلویزیونی و مستندها
نقش قهرمانان	شخصیت‌های تاریخی و حماسی	مقالات و تحلیل‌های تاریخی
میراث فرهنگی	یادگارهای معماری، ادیان و زبان	تصاویر و ویدئوهای مستند

جدول ۶: تم‌های مشترک در روایت‌های منطقه‌ای

تم	توصیف	نمونه رسانه‌ای
سفر و گردشگری تاریخی	نشان دادن مسیرهای فرهنگی و میراث فرهنگی	برنامه‌های مستند و فیلم‌های شناسنامه‌دار
قهرمانی و مبارزه با ظلم	شخصیت‌های ایرانی و آسیایی در مبارزه با استبداد	فیلم‌های تاریخی، تیزرهای رسانه‌ای
روابط خانوادگی و ازدواج‌های تاریخی	ازدواج‌های نمادین میان ایرانیان و شرق آسیایی‌ها	روایت‌هایی در رسانه‌های تصویری و ادبیات منطقه‌ای

■ در ایران

- "جواهری در قصر" (۱۳۸۵): از شبکه سه سیما پخش شد و تاریخ و فرهنگ آشپزی دربار کره را نشان داد. (Ilina.ir)
- "متشکر" (۱۳۸۷): از شبکه تهران پخش شد و روایت عاشقانه آن با فرهنگ ایرانی هم‌راستا بود.
- شبکه‌های اجتماعی: ویدئوهای اینستاگرام و آپارات از "Hwarang" توسط طرفداران ایرانی منتشر شده‌اند.
- هفته فرهنگی ایران و کره (۱۳۹۲): در تهران برگزار شد و مستندسازان کره‌ای به کوش‌نامه علاقه نشان دادند. (Isna.ir)

■ در کره جنوبی

- "Hwarang" (2016): از شبکه KBS پخش شد و مضامین شیلا را بازتاب داد.
- "Empress Ki" (2013-2014): از شبکه MBC پخش شد و روابط دیپلماتیک را نشان داد.
- شبکه‌های اجتماعی: کلیپ‌های یوتیوب از تحلیل کوش‌نامه و شاهنامه توسط کاربران کره‌ای منتشر شده است.

■ در چین

- "سه بدن / جسم سه گانه" (۲۰۲۳ / ۲-۱۴۰۱): سریالی علمی-تخیلی که مبارزه برای بقا را نشان می‌دهد و با مضامین حماسی پارسی هم‌خوانی دارد. این فیلم اقتباسی از رمانی با همین نام از لئو سیشین است.
- "میمون" (۲۰۱۳ / ۱۳۹۱): سریالی اقتباسی از "سفر به غرب" که در ژاپن محبوبیت یافت و به مضامین سفر و مبارزه می‌پردازد.

■ در ژاپن

- "شاهزاده مونونوکه" (۱۳۶۷ / ۱۹۹۷): انیمه‌ای از هائاتو میازاکی که مبارزه برای طبیعت را نشان می‌دهد و با مضامین شاهنامه هم‌خوانی دارد.

- همسایه من توتورو" (۱۳۷۶/۱۹۸۸): انیمه ژاپنی که در چین اکران شد و ۲۶ میلیون دلار فروش داشت.

درباره وجود مستند یا محتوای رسانه‌ای ایرانی مرتبط با "کوش‌نامه"، باید گفت که اطلاعات موجود نشان می‌دهد تولیدات ایرانی مستقیماً مرتبط با کوش‌نامه بسیار محدود یا نادر هستند. کوش‌نامه، منظومه‌ای حماسی-اساطیری نوشته‌شده توسط ایران‌شاه بن ابی‌الخیر در قرن ششم هجری، در مقایسه با "شاهنامه" فردوسی کمتر شناخته شده و کمتر مورد توجه رسانه‌های ایرانی قرار گرفته است. این موضوع احتمالاً به دلیل تمرکز بیشتر بر شاهنامه و جایگاه برجسته آن در فرهنگ ایرانی است. با این حال، در ادامه به بررسی وضعیت تولیدات ایرانی و همچنین اشاره‌ای به محتوای کره‌ای مرتبط با کوش‌نامه می‌پردازیم.

۱. وضعیت تولیدات ایرانی مرتبط با کوش‌نامه

شوربختانه باید گفت تاکنون هیچ مستند، سریال یا انیمیشن ایرانی شناخته‌شده‌ای که به صورت مستقیم به کوش‌نامه اختصاص داشته باشد، در منابع عمومی یا پلتفرم‌های رسانه‌ای ایرانی (مانند صداوسیما، فیلمو، آپارات یا یوتیوب) گزارش نشده است. جست‌وجوهای انجام‌شده در منابع وب و پلتفرم‌های ویدئویی نشان می‌دهد که کوش‌نامه در مقایسه با شاهنامه کمتر در کانون توجه تولیدکنندگان محتوای ایرانی قرار گرفته است. از دلایل احتمالی این موضوع می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- **عدم شناخت عمومی:** همان‌طور که اشاره شد، بسیاری از مردم ایران با کوش‌نامه آشنا نیستند و این اثر در برنامه‌های آموزشی یا رسانه‌ای کمتر معرفی شده است.

- **تمرکز بر شاهنامه:** شاهنامه به عنوان اثر ملی و حماسی ایران، بیشتر مورد اقتباس قرار گرفته و در قالب انیمیشن مانند «آخرین داستان»، سریال مانند «افسانه جومونگ» در مقایسه‌های فرهنگی یا مستندهای تاریخی بازنمایی شده است.

- **محدودیت‌های تولید:** تولید محتوای رسانه‌ای باکیفیت درباره متون کهن نیاز به بودجه، پژوهش و حمایت فرهنگی دارد که ممکن است برای اثری کمتر شناخته‌شده مانند کوش‌نامه در اولویت نباشد.

- با این حال، برخی تولیدات غیرمستقیم ممکن است به کوش‌نامه اشاره کرده باشند:
- **برنامه‌های ادبی و تاریخی:** کانال‌های یوتیوب مانند «آوای فلسفه» یا پادکست‌هایی مانند «رخ» که به تاریخ و ادبیات ایران می‌پردازند، ممکن است در برخی اپیزودها به کوش‌نامه اشاره کرده باشند، اما محتوای اختصاصی درباره آن تولید نکرده‌اند.
 - **انیمیشن‌ها و مستندهای عمومی:** برخی مستندهای تاریخی شبکه مستند صداوسیما مانند «ثانی‌ها» یا «قله‌های ایران» به فرهنگ و تاریخ ایران پرداخته‌اند، اما هیچ کدام به صورت خاص بر روی کوش‌نامه تمرکز نداشته‌اند.
 - **فعالیت‌های دانشگاهی:** در برخی برنامه‌های تلویزیونی یا پادکست‌های ادبی مانند برنامه‌های شبکه چهار یا پادکست‌های فرهنگی، ممکن است به کوش‌نامه به عنوان بخشی از ادبیات حماسی اشاره شده باشد، اما این موارد معمولاً عمومی و غیرمتمرکز هستند.

۲. مستندهای کره‌ای مرتبط با کوش‌نامه

بر اساس اطلاعات موجود، در سال ۲۰۱۳، گزارشی از خبرگزاری ایلنا منتشر شد که نشان می‌دهد ۱۵ مستندساز کره‌ای برای ساخت دو مستند درباره کوش‌نامه به ایران سفر کرده‌اند. این مستندها قرار بود در ایران تولید شوند و در دسامبر ۲۰۱۳ (دی ۱۳۹۱) به نمایش درآیند. (Ilina.ir)

- **جزئیات پروژه:** این مستندها به عنوان بخشی از فعالیت‌های فرهنگی مشترک بین ایران و کره جنوبی، با تمرکز بر کوش‌نامه به عنوان یک منظومه حماسی-اساطیری، ساخته شدند. کوش‌نامه به ویژه به دلیل داستان‌هایی مانند ازدواج شاهزاده ایرانی و کره‌ای (که به روابط تاریخی ایران و کره اشاره دارد) برای کره‌ای‌ها جذاب بوده است.

- **وضعیت فعلی:** اطلاعات دقیقی درباره اینکه این مستندها در نهایت منتشر شده‌اند یا خیر، در دسترس نیست. جست‌وجو در یوتیوب و پلتفرم‌های کره‌ای مانند Naver یا کانال‌های یوتیوب مرتبط با فرهنگ کره مانند کانال‌های KBS یا Arirang هیچ نتیجه مستقیمی درباره این مستندها نشان ندادند. ممکن است این مستندها در جشنواره‌های محلی یا شبکه‌های داخلی کره پخش شده باشند، اما به دلیل عدم دسترسی عمومی یا فیلترینگ یوتیوب در ایران، در دسترس مخاطبان ایرانی قرار نگرفته باشند.

۳. جست‌وجو در یوتیوب

جست‌وجوی عبارت «کوش‌نامه» یا «Kushnameh» در یوتیوب نشان می‌دهد که محتوای مرتبط با این اثر بسیار محدود است:

- **محتوای ایرانی:** چند ویدئوی کوتاه در کانال‌های ادبی یا تاریخی مانند ویدئوهای معرفی متون کهن به کوش‌نامه اشاره کرده‌اند، اما هیچ مستند اختصاصی یافت نشد.
- **محتوای کره‌ای:** هیچ مستند کره‌ای مشخصی با عنوان کوش‌نامه در یوتیوب یافت نشد. با این حال، کانال‌های کره‌ای که به تاریخ و فرهنگ آسیا می‌پردازند مانند Arirang Culture یا Korea Historical Dramas ممکن است به صورت غیرمستقیم به تبادلات فرهنگی ایران و کره، از جمله داستان‌های کوش‌نامه، اشاره کرده باشند. اما به سختی می‌شد چند نمونه‌ی محدود آن را مشاهده نمود که کاجی به از هیچی است.
- **محدودیت دسترسی:** یوتیوب در ایران فیلتر است و این موضوع دسترسی به محتوای احتمالی را دشوار می‌کند. پیشنهاد می‌شود با استفاده از (فیلترشکن) VPN به کانال‌های کره‌ای مانند KBS World یا Arirang سر بزیند و عبارت‌هایی مانند «Kushnameh» یا «Iran-Korea cultural exchange» را جست‌وجو کنید تا بتوانید به موارد محدودی دسترسی داشته باشید.

۴. چرا کوش‌نامه کمتر شناخته شده است؟

- **محتوای تخصصی:** کوش‌نامه اثری تخصصی‌تر از شاهنامه است و داستان‌های آن مانند داستان کوش پیل‌دندان کمتر برای مخاطب عام جذابیت دارند.
- **عدم تبلیغ فرهنگی:** برخلاف شاهنامه که به عنوان نماد هویت ایرانی تبلیغ می‌شود، کوش‌نامه کمتر در رسانه‌ها و برنامه‌های فرهنگی معرفی شده است.
- **تمرکز بر روابط ایران و کره:** کوش‌نامه به دلیل اشاره به روابط تاریخی ایران و کره مانند داستان ازدواج شاهزاده‌ها برای کره‌ای‌ها جذاب‌تر بوده و احتمالاً به همین دلیل مستندسازان کره‌ای به آن توجه نشان داده‌اند.

۵. **پیشهادات برای یافتن محتوای مرتبط اگر به دنبال محتوای مرتبط با کوش نامه هستید، پیشنهاد می شود اقدامات زیر را انجام دهید:**

- جست و جوی پیشرفته در یوتیوب: از کلمات کلیدی مانند «Kushnameh documentary» «Iran-Korea history» یا «کوش نامه مستند» با فیلترهای زمانی (مثلاً ۲۰۱۳ به بعد) استفاده کنید.

- **تماس با نهادهای فرهنگی:** با سفارت کره جنوبی در ایران یا خانه هنرمندان (که در سال ۲۰۱۲ میزبان جشنواره فیلم کره بود).

- **بررسی آرشیوهای رسانه‌ای:** آرشیوهای شبکه مستند صداوسیما یا پلتفرم‌هایی مانند فیلمو ممکن است به صورت غیرمستقیم به کوش نامه اشاره کرده باشند.

- **منابع مکتوب:** کتاب‌ها و مقالات دانشگاهی درباره کوش نامه مانند پژوهش‌های ادبی در دانشگاه تهران می توانند اطلاعات بیشتری ارائه دهند.

۶. نمونه‌های غیرمستقیم در ایران

اگرچه مستند مستقیمی درباره کوش نامه وجود ندارد، برخی آثار ایرانی به فرهنگ حماسی و تاریخی مرتبط با کوش نامه پرداخته‌اند:

- **انیمیشن «آخرین داستان»:** این انیمیشن به داستان‌های شاهنامه می‌پردازد و ممکن است به صورت غیرمستقیم به مضامین مشابه کوش نامه اشاره کرده باشد.

- **مستندهای تاریخی شبکه مستند:** مستندهایی مانند «ثانیه‌ها» یا «طبیعت کردستان» به فرهنگ و تاریخ ایران پرداخته‌اند، اما تمرکز خاصی روی کوش نامه ندارند.

بنابراین در حال حاضر، هیچ مستند ایرانی شناخته شده‌ای که به صورت مستقیم به کوش نامه اختصاص داشته باشد، یافت نشد. با این حال، گزارش‌هایی از تولید دو مستند کره‌ای در سال ۲۰۱۲-۱۳ درباره کوش نامه وجود دارد که ممکن است در کره جنوبی یا جشنواره‌های بین‌المللی پخش شده باشند، اما در یوتیوب یا پلتفرم‌های عمومی در دسترس نیستند. برای یافتن این مستندها، پیشنهاد می‌شود جست و جوی پیشرفته در یوتیوب یا تماس با نهادهای فرهنگی کره‌ای انجام شود. همچنین، کمبود محتوای ایرانی درباره کوش نامه نشان‌دهنده فرصتی برای تولیدکنندگان محتوا است تا این اثر ارزشمند را به مخاطبان معرفی کنند. با این حال نمادهای شاهنامه، مانند رستم، سهراب و فریدون، در روایت‌های رسانه‌ای

منطقه به عنوان نمادهای مقاومت، هویت و وحدت فرهنگی تفسیر می‌شوند. این نمادها، برخلاف مرزهای جغرافیایی، عاملیت مشترک و هویت فرهنگی منطقه‌ای را تقویت کرده‌اند. در واقع می‌توان به این مهم اشاره کرد که قدرت نرم رسانه، (Nye, 2004, 24) یکی از ابزارهای موفقیت سیاست جهانی است که کره‌ی جنوبی با هالیو یا همان موج کره‌ای نقش رسانه‌ای (Migna.ir) آن را به خوبی درک کرده است.

همچنین موارد زیر نیز جهت تحقیقات آینده پیشنهاد می‌شوند:

- تولید سریال مشترک میان ایران، کره، چین و ژاپن با الهام از کوش‌نامه و شاهنامه برای ترویج فرهنگ مشترک.
- تولید محتوای دیجیتال (مانند انیمیشن یل بازی‌های ویدئویی) برای معرفی کوش‌نامه و شاهنامه به مخاطبان جوان.
- برگزاری جشنواره‌های فیلم و نمایشگاه‌های فرهنگی مشترک برای تقویت و ترویج دیپلماسی فرهنگی.
- برگزاری جشنواره‌های فرهنگی با تمرکز بر مضامین جاده ابریشم و ادبیات حماسی.
- تحقیق بیشتر بر روی تأثیرات شبکه‌های اجتماعی (مانند اینستاگرام و یوتیوب) در گسترش این پیوندها.
- توسعه پروژه‌های مستندسازی درباره کوش‌نامه و شاهنامه توسط فیلم‌سازان شرق آسیا.
- توسعه برنامه‌های مشترک رسانه‌ای بین ایران و کشورهای شرق آسیا.

فهرست منابع

۱. ابی‌الخیر، ایرانشاه بن، کوش‌نامه، سعیدی، محمدرضا، تهران: پگاه دانش، ۱۴۰۳.
۲. پهلوان، چنگیز، فرهنگ‌شناسی: گفتارهایی در زمینه‌ی فرهنگ و تمدن، تهران: پیام امروز، ۱۳۷۸.
۳. فردوسی، ابوالقاسم، شاهنامه، تهران: پارسه، ۱۴۰۲.
۴. نظرزاده، رسول، بازتاب‌های شرقی سینمای علی حاتمی، تهران: تابان خرد، ۱۳۹۷.
۵. یوسفی، ندا، صنایع فرهنگی و خلاق در شرق آسیا، تهران: اندیشکده حکمروایی فرهنگ

۷. حاجی رحیمی، فاطمه، فاتحی، اقدس و مهرآوران، محمود، ۱۴۰۰، اثرپذیری مقدمه کوش‌نامه از دیباچه شاهنامه با تأکید بر تحمیدیه، تهران: پژوهش‌نامه نقد ادبی و بلاغت، ۱۰(۴)، ۳۵-۵۸.

۸. شیخ الاسلامی، محمدحسن و عطازاده، سجاد، ۱۴۰۱، آسیایی شدن: خوانشی جدید از نگاه به شرق. تهران: فصلنامه روابط خارجی، ۱۴(۴)، ۳۷-۶۸.

۹. فوجی، موریو، ۱۳۸۳، زبان و ادبیات فارسی در ژاپن، تهران: نشریه چشم انداز ارتباطات فرهنگی، ش ۱۳.

۱۰. ابراهیمی، لیلان، ۱۵ مهر ۱۳۹۲، آیین افتتاح هفته فرهنگی کره جنوبی در ایران برگزار شد، خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، www.isna.ir

۱۱. بی‌نام، ۲۳ فروردین ۱۴۰۳، بهترین سریال‌های کره‌ای پخش شده از تلویزیون ایران، خبرگزاری ایلنا، www.ilna.ir

۱۲. بی‌نام، بی‌تا، داستان انیمیشن همسایه من توتورو، فیلمو، www.filimo.com

۱۳. بی‌نام، بی‌تا، داستان سریال کره‌ای ته جنگ کیتم، فیلمو، www.filimo.com

۱۴. بی‌نام، بی‌تا، داستان سریال کره‌ای کی هوانگ هو، فیلمو، www.filimo.com

۱۵. بی‌نام، بی‌تا، داستان سریال کره‌ای هوارنگ، فیلمو، www.filimo.com

۱۶. بی‌نام، نقش رسانه در گفتگوهای بین فرهنگی، میگنا، www.migna.ir

۱۷. بی‌نام، ۱۵ آبان ۱۴۰۱، معرفی انیمه شاهزاده مونونوکه که *princess mononoke*، فیلمو، www.filimo.com

۱۸. بی‌نام، بی‌تا، معرفی کتاب شاهنامه فردوسی، کتابراه، www.ketabrah.ir

۱۹. سیدی، مینا، بی‌تا، نماد پردازی و اسطوره‌شناسی آثار حکیم فردوسی، گالری ایده، www.ideagallery.art

۲۰. نوبری، شاهین، ۱۴ شهریور ۱۳۹۵، آغاز هفته فرهنگی ایران و کره، خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، www.isna.ir

21. Kurin, Richard, 2002, *The Silk Road: Connecting People and Cultures*, 23-35.

22. Xinjiang, Rong, 2022, *the silk road and cultural exchanges between east and west*, Galambos, Imre, Church, Sally K, Brill, 16-36.

23. Matini, J. 2004, *Kushnama*, in T. Daryaei and M. Omidisalar, "The Spirit of Wisdom: Essays in Memory of Ahmad Tafazolli", at Encyclopædia

Iranica, Mazda Publishers.

24. Nye, Jr., Joseph S. 2004. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs Books, 1-28.

25. Church, Sally, 2018, *The Eurasian Silk Road: Its historical roots and the Chinese imagination*, Cambridge Journal of Eurasian Studies, 1-14.

26. Hall, S. 1997. *Representation: Cultural representations and signifying practices*. London: Sage Publications & Open University.

27. Ju, Hyejung, 2018. *The Korean Wave and Korean Dramas*, Communication and Culture, International/Global Communication, Mass Communication, Media and Communication Policy, 1-22.

28. Lawrence Neuman, W. 2014. *East Asian Societies*, University of Wisconsin–Whitewater, 1-120.

29. Lazore, Courtney. 2014. *The Hwarang Warriors - Silla's Flower Boys*, Ronin Institute, 1-12.

